

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžo/194/2015
Identifikačné číslo spisu: 6015200328
Dátum vydania rozhodnutia: 15.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Kováčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6015200328.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členov senátu JUDr. Kataríny Benczovej a JUDr. Jozefa Hargaša v právnej veci navrhovateľa: X. L., trvale bytom XXX XX Q., prechodne bytom E. XX/X, XXX XX Q., korešpondenčná adresa: Y. Q. XX, B. Bystrica, proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, so sídlom Námestie slobody 12, Bratislava o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu sp. zn. 5N 2385/2015-KaBB zo dňa 3.3.2015 o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 27Sp/16/2015-33 zo dňa 30. júna 2015 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 27Sp/16/2015-33 zo dňa 30. júna 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) potvrdil rozhodnutie odporcu (ďalej aj „Centrum“) a navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

Napadnutým rozhodnutím odporca o žiadosti navrhovateľa ako žiadateľa o poskytnutie právnej pomoci doručenej odporcovi dňa 26.01.2015 rozhodol tak, že navrhovateľovi nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci s poukazom na § 10 ods. 5 zák. č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zák. č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zák. č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zák. č. 8/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 327/2005 Z.z.“). Odporca o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci rozhodol s odôvodnením, že vo veci, s ktorou sa žiadateľ na centrum obrátil, nebola vylúčená zrejماً bezúspešnosť sporu, čím žiadateľ nesplnil jednu z

troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc. Nesplnenie hoci len jednej z podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci má za následok negatívne rozhodnutie o nároku na poskytovanie právnej pomoci. Odporca svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v konaní, v ktorom Okresný súd Žilina uznesením č.k. 20Er/2678/2011-173 zo dňa 20.12.2013 rozhodol, že I. námietkam povinného proti exekúcii v časti zaplatenia zameškaného výživného vo výške 1.141,78 Eur vyhovuje, II. vo zvyšnej časti výživného vo výške 3.186,97 Eur námietky povinného proti exekúcii zamieta, III. exekúciu v časti vymáhania výživného v sume 1.141,78 Eur súd vyhlasuje za neprípustnú a zároveň ju v tejto časti zastavuje, IV. vo zvyšnej časti zaplatenia výživného v sume 3.186,97 Eur návrh povinného na zastavenie exekúcie zamieta, V. návrh povinného na zastavenie exekúcie vykonávanú zrážkami zo mzdy zamieta, VI. námietkam povinného proti trovám exekúcie vyhovuje. Okresný súd zároveň žiadateľa poučil, že proti uzneseniu v časti výroku I. a III. možno podať odvolanie a vo zvyšných častiach výroku odvolanie prípustné nie je. Žiadateľ podal dňa 23.01.2014 odvolanie proti uzneseniu (výrok I. a III.) a dovolanie (II., IV., V., VI.). Následne dňa 26.01.2015 požiadal Centrum o ustanovenie advokáta na právne zastupovanie svojej osoby v dovolacom konaní vo veci Okresného súdu Žilina pod sp. zn. 20Er/2678/2011. Odporca ďalej uviedol, že na základe výkladu ustanovení Občianskeho súdneho poriadku je možné dovolanie podať proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Žiadateľ podal dovolanie proti uzneseniu okresného súdu, ktorý je v tomto prípade prvostupňový súd. Odporca poukazuje aj na to, že výroky II. a IV. nadväzujú na výroky o vyhovení námietkam povinného proti exekúcii, proti ktorým podal žiadateľ odvolanie. V predmetnom odvolaní žiadateľ nesúhlasí s rozsahom, v akom súd vyhovel jeho námietkam. V odvolacom konaní následne krajský súd posúdi vec žiadateľa s prihliadnutím na zistený skutkový stav, a na predložené dôkazy nachádzajúce sa v súdnom spise, a teda aj na výšku splneného dlhu žiadateľa. Na základe uvedeného odporca dospel k záveru, že zo strany žiadateľa ide o zrejmu bezúspešnosť sporu. Z dôvodu nutnosti kumulatívneho splnenia zákonom stanovených podmienok pre priznanie nároku na právnu pomoc sa odporca s ohľadom na skutočnosť, že nesplnenie hoci len jednej z podmienky pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci má za následok negatívne rozhodnutie o nároku na poskytovanie právnej pomoci, splnením ďalších podmienok nezaoberal a žiadosti o poskytnutie právnej pomoci z tohto dôvodu nevyhovel.

Krajský súd sa oboznámil s obsahom administratívneho spisu, vykonal dôkazy nevyhnutné na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Z administratívneho spisu zistil, že navrhovateľ žiadosťou doručenou odporcovi 26.01.2015 požiadal o ustanovenie advokáta na právne zastupovanie žiadateľa v dovolacom konaní vo veci Krajského súdu v Žiline pod sp. zn. 20Er/2678/2011, v ktorej podal dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu - Uzneseniu Okresného súdu v Žiline sp. zn. 20Er/2678/2011-173 z 20.12.2013 proti výroku v bodoch II., IV., V. a VI. predmetného uznesenia. Odporca rozhodnutím z 29.01.2015 prerušil správne konanie podľa § 29 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) a vyzval žiadateľa na doplnenie údajov potrebných pre posúdenie nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa zák. č. 327/2005 Z.z. Navrhovateľ dňa 19.02.2015 na preukázanie svojej príjmovej a majetkovej situácie za posudzované obdobie predložil vyplnený formulár „Žiadosť o poskytnutie právnej pomoci“, potvrdenie Sociálnej poisťovne Bratislava z 11.12.2014 o zvýšení invalidného dôchodku od 01.01.2015 na sumu 243,10 Eur, potvrdenie Y. B. B. zo 16.02.2015 o tom, že navrhovateľ je vo výkone trestu odňatia slobody od 17.04.2011 a v posudzovanom období od júla 2014 do januára 2015 nepoberal žiadny príjem. V administratívnom spise sa nachádza zoznam pohľadávok voči navrhovateľovi z 29.01.2015, prehľad o pohyboch a blokáciách na kontách navrhovateľa od 11.10.2013 do 13.02.2015, potvrdenie Sociálnej poisťovne Bratislava zo 17.12.2014 o vykonávaní zrážok z dôchodku (exekúcia vykonávaná súdnym exekútorom JUDr. A. na základe exekučného príkazu zo 16.08.2011 EX XXXX/XXXX zrážkami z dôchodku podľa § 66 Exekučného poriadku pre oprávneného Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže Bratislava pre pohľadávku v celkovej výške 5.787,95 Eur). Následne odporca rozhodnutím z 25.02.2015 predbežne nepriznal žiadateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci, ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 02.03.2015. Žiadateľ v prílohe podania doručeného odporcovi predložil Uznesenie Okresného súdu Žilina 20Er/2678/2011-173 (v administratívnom spise sa nachádza len fotokópia prvej strany predmetného uznesenia s tým, že predmetné rozhodnutie bolo vrátené navrhovateľovi na základe jeho žiadosti

03.03.2015), z ktorého vyplýva, že Okresný súd Žilina v exekúcii vedenej vo veci oprávnenej F. O., X. proti X. L. ako povinnému rozhodol o námietkach povinného a o jeho žiadosti o zastavenie exekúcie tak, že vo výroku I. námietkam povinného proti exekúcii v časti zaplataenia zameškaného výživného vo výške 1.141,78 Eur vyhovel, vo výroku II. vo zvyšnej časti výživného vo výške 3.186,97 Eur námietky povinného proti exekúcii zamietol, vo výroku III. exekúciu v časti vymáhania výživného v sume 1.141,78 Eur vyhlásil súd za neprípustnú a zároveň ju v tejto časti zastavil, vo výroku IV. vo zvyšnej časti zaplataenia výživného v sume 3.186,97 Eur návrh povinného na zastavenie exekúcie zamietol, podľa výroku V. návrh povinného na zastavenie exekúcie vykonávanú zrážkami zo mzdy zamietol a podľa výroku VI. námietkam povinného proti trovám exekúcie vyhovel. Žiadateľ v predmetnom podaní zo dňa 20.02.2015 (doručenom odporcovi 26.02.2015) namietal, že bol zamietnutý jeho návrh na zastavenie exekúcie vykonávanej zrážkami zo mzdy, hoci táto je vykonávaná zrážkami z iných príjmov (z invalidného dôchodku). Odporca následne vyhodnotil príjmovú a majetkovú situáciu žiadateľa - navrhovateľa a zistil, že žiadateľ spĺňa podmienku materiálnej núdze podľa § 4 ods. 1 písm. i/ zák. č. 327/2005 Z.z., keďže jeho príjem v posudzovanom období (júl 2014 - december 2014) nepresahuje 1,4-násobok životného minima ustanoveného zák. č. 601/2003 Z.z. o životnom minime pre jednu dospelú osobu, t. j. sumu 277,33 Eur (príjem žiadateľa predstavoval invalidný dôchodok vo výške 240,40 Eur za obdobie od júla do decembra 2014 a 243,10 Eur v mesiaci január 2015). Následne odporca vydal napadnuté rozhodnutie z 03.03.2015, ktorým návrh na poskytovanie právnej pomoci nepriznal z dôvodov, ako je uvedené v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

Krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že navrhovateľ v predmetnom exekučnom konaní (v postavení povinného) podal dovolanie proti výrokom č. II., IV., V. a VI. vyššie uvedeného rozhodnutia Okresného súdu Žilina, proti ktorým nebolo prípustné odvolanie. Podmienky prípustnosti dovolania voči uzneseniu odvolacieho súdu upravuje Občiansky súdny poriadok v § 236, § 237 a § 239. Z ust. § 236 ods. 1 O.s.p. predovšetkým vyplýva, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Nevyhnutnou podmienkou prípustnosti dovolania teda je, aby bolo dovolanie podané proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, pričom podľa § 10 O.s.p. odvolacími súdmi sú krajské súdy, ktoré rozhodujú o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných súdov, alebo podľa § 10 ods. 2 O.s.p. odvolacím súdom v prípadoch, ak rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiam krajských súdov, je Najvyšší súd SR. V zmysle § 10a ods. 1 O.s.p. o dovolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako odvolacích súdov rozhoduje Najvyšší súd SR. Z vyššie cit. ustanovení vyplýva, že odvolacími súdmi sú krajský, resp. najvyšší súd. Žiadateľ podal dovolanie proti uzneseniu okresného súdu, ktorý je nesporne súdom prvého stupňa (§ 9 ods. 1 O.s.p.). Záver odporcu, ktorý v preskúmvanej veci pri rozhodovaní o nepriznaní nároku žiadateľa o poskytnutie právnej pomoci vychádzal z právneho názoru, že dovolanie v tomto prípade nie je prípustné z dôvodu, že dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým v tomto prípade Okresný súd Žilina rozhodne nie je (v prípade rozhodnutia Okresného súdu Žilina v prvom stupni by bol odvolacím súdom Krajský súd Žilina), je výsledkom správneho právneho posúdenia veci. Navrhovateľ - odvolateľ žiadal o poskytnutie právnej pomoci v dovolacom konaní, pričom dovolanie podal proti rozsudku Okresného súdu Žilina, ktorý je súdom prvostupňovým. Navyše krajský súd poukázal na skutočnosť, že pokiaľ by aj navrhovateľ - žiadateľ žiadal o poskytnutie právnej pomoci v dovolacom konaní v prípade, ak by bolo rozhodnuté v exekučnom konaní odvolacím súdom, nebolo by dovolanie prípustné vzhľadom na ust. § 237 ods. 2, keďže sa jedná o exekučné konanie podľa osobitného predpisu. Neprichádza tiež do úvahy navrhovateľom - žiadateľom tvrdený postup podľa § 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p. (podľa ktorého dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa), pretože navrhovateľom tvrdená konštrukcia, že pokiaľ okresný súd ako súd prvostupňový zmení na základe podaného odvolania svoje rozhodnutie, je možné následne okresný súd považovať za súd odvolací, nemá oporu v zákone. V preskúmvanom prípade je z listín predložených v administratívnom spise zjavné, že Okresný súd Žilina Uznesením sp. zn. 20Er/2678/2011-173 zo dňa 20.12.2013 rozhodoval v exekučnom konaní o námietkach podaných navrhovateľom (v exekučnom konaní v postavení povinného) a o jeho návrhu na zastavenie exekúcie. Nerozhodoval teda o odvolaní, ktoré podal navrhovateľ v postavení povinného v exekučnom konaní. Navrhovateľ tvrdí, že vydané rozhodnutie okresného súdu zo dňa 20.12.2013, ktorého výroky II., IV., V. a VI. napadol dovolaním, bolo vydané na základe podaného odvolania navrhovateľa (v exekučnom konaní v postavení povinného). Toto svoje tvrdenie navrhovateľ jednak nepreukázal a pokiaľ by tomu tak aj bolo, mohlo by sa jednáť len

o prípad, ak by bolo prvostupňové rozhodnutie okresného súdu v exekučnom konaní vydané vyšším súdnym úradníkom, navrhovateľ v postavení účastníka exekučného konania by podal odvolanie a v prípade, ak by smerovalo proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakaťa, proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa (§ 202), takéto rozhodnutie by sa podaním odvolania zrušilo a vo veci by rozhodol sudca okresného súdu. V takomto prípade by mohlo dôjsť, že pôvodné rozhodnutie okresného súdu (vydané vyšším súdnym úradníkom) by mohlo byť zmenené, avšak aj takéto zmeňujúce rozhodnutie okresného súdu by bolo vždy len rozhodnutím prvostupňového, teda nie odvolacieho súdu. Záver odporcu o tom, že neboli splnené (kumulatívne) podmienky na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti v zmysle § 6 ods. 1 zák. č. 327/2005 Z.z. (konkrétne podmienky podľa § 6 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 8 zák. č. 327/2005 Z.z.) je teda výsledkom správneho právneho posúdenia veci. Podľa judikatúry všeobecných súdov SR pre naplnenie požiadavky § 6 ods. 1 písm. b/ zák. č. 327/2005 Z.z. je nevyhnutné, aby bezúspešnosť sporu žiadateľa bola tak jednoznačná, že je zrejmá už na základe zbežného posúdenia veci. Samotná skutočnosť, že navrhovateľ - žiadateľ požiadala o poskytnutie právnej pomoci v konaní o dovolaní podanom proti rozhodnutiu prvostupňového súdu (Okresného súdu Žilina) je vzhľadom na ust. § 236 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 10 O.s.p. zrejmá už na základe zbežného posúdenia. Odporca teda vec správne právne posúdil a konštatoval, že neboli splnené podmienky na poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 6 a § 8 zák. č. 327/2005 Z.z., a preto krajský súd napadnuté rozhodnutie odporcu s poukazom na § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. a keďže navrhovateľ nebol v konaní úspešný, náhradu trov konania mu nepriznal. Zároveň navrhovateľa zaviazal na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 35 €, keďže podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

II.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie v lehote ustanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 O. s. p., § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p., § 250l ods. 2 O. s. p.). Žiadal zrušiť rozsudok krajského súdu a vec vrátiť Kancelárii Centra právnej pomoci na nové konanie.

V odvolaní uviedol, že Centrum právnej pomoci v jeho veci rozhodlo unáhlene, nakoľko podľa jeho názoru rozhodnutie súdu o zamietnutí exekúcie je nespravodlivé, protiprávne a nezákonné. Poukázal na to, že krajský súd nemal k dispozícii uznesenie Okresného súdu Žilina 20Er/2678/2011-173, čoho dôkazom je rozsudok sp. zn. 27Sp/16/2015-33 zo dňa 30.6.2015. Poukázal na to, že ako občan Slovenskej republiky má právo vyplývajúce z Ústavy SR na právnu pomoc pred súdmi a inými orgánmi verejnej správy. Je toho názoru, že odmietnutie, resp. nepriznanie mu právnej pomoci v exekučnom konaní došlo k porušeniu jeho základných práv a slobôd zaručených mu Ústavou SR.

III.

Odporca využil svoje právo k odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadriť. Vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že rozhodnutie krajského súdu je zákonné a správne. Navrhovateľ podal dovolanie proti uzneseniu okresného súdu, ktorý je súdom prvého stupňa, čím nespĺnil jednu zo zákonných podmienok pre úspešné uplatnenie práva. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

IV.

Dňom 1.7.2016 nadobudol účinnosť zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP) upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 SSP, odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov. V súlade s

uvedenými prechodnými ustanoveniami najvyšší súd v danej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia zverejnené najmenej 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch.

Podľa § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremlčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z. na účely tohto zákona je právnou pomocou poskytovanie právnych služieb osobe oprávnenej podľa tohto zákona v súvislosti s uplatňovaním jej práv, ktoré zahŕňajú najmä právne poradenstvo, pomoc pri mimosúdnych konaniach, vrátane sprostredkovania riešenia sporov formou mediácie spisovanie podaní na súdy, zastupovanie v konaní pred súdmi a vykonávanie úkonov s tým súvisiacich a úplné alebo čiastočné uhrádzanie nákladov s tým spojených.

Spornou skutočnosťou v prejednávanej veci bola otázka zrejmej bezúspešnosti žiadosti navrhovateľa v konaniach, ktoré chcel navrhovateľ iniciovať a v ktorých žiadal o poskytnutie právnej pomoci.

Z obsahu administratívneho spisu senát najvyššieho súdu zistil, že navrhovateľ žiadosťou doručenou odporcovi 26.01.2015 požiadal o ustanovenie advokáta na právne zastupovanie žiadateľa v dovolacom konaní vo veci Krajského súdu v Žiline pod sp. zn. 20Er/2678/2011, v ktorej podal dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu - Uzneseniu Okresného súdu v Žiline sp. zn. 20Er/2678/2011-173 z 20.12.2013 proti výroku v bodoch II., IV., V. a VI. predmetného uznesenia. Odporca rozhodnutím z 25.02.2015 predbežne nepriznal žiadateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci, ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 02.03.2015. Žiadateľ v prílohe podania doručenej odporcovi predložil Uznesenie Okresného súdu Žilina 20Er/2678/2011-173 (v administratívnom spise sa nachádza len fotokópia prvej strany predmetného uznesenia s tým, že predmetné rozhodnutie bolo vrátené navrhovateľovi na základe jeho žiadosti 03.03.2015), z ktorého vyplýva, že Okresný súd Žilina v exekúcii vedenej vo veci oprávnenej F. O., X. proti X. L. ako povinnému rozhodol o námietkach povinného a o jeho žiadosti o zastavenie exekúcie tak, že vo výroku I. námietkam povinného proti exekúcii v časti zaplata zameškaného výživného vo výške 1.141,78 Eur vyhovel, vo výroku II. vo zvyšnej časti výživného vo výške 3.186,97 Eur námietky povinného proti exekúcii zamietol, vo výroku III. exekúciu v časti vymáhania výživného v sume 1.141,78 Eur vyhlásil súd za neprípustnú a zároveň ju v tejto časti zastavil, vo výroku IV. vo zvyšnej časti zaplata zameškaného výživného v sume 3.186,97 Eur návrh povinného na zastavenie exekúcie zamietol, podľa výroku V. návrh povinného na zastavenie exekúcie vykonávanú zrážkami zo mzdy zamietol a podľa výroku VI. námietkam povinného proti trovám exekúcie vyhovel. Žiadateľ v predmetnom podaní zo dňa 20.02.2015 (doručenom odporcovi 26.02.2015) namieta, že bol zamietnutý jeho návrh na zastavenie exekúcie vykonávanú zrážkami zo mzdy, hoci táto je vykonávaná zrážkami z iných príjmov (z invalidného dôchodku). Odporca následne vyhodnotil príjmovú a majetkovú situáciu žiadateľa - navrhovateľa a zistil, že žiadateľ spĺňa podmienku materiálnej

núdze podľa § 4 ods. 1 písm. i/ zák. č. 327/2005 Z.z., keďže jeho príjem v posudzovanom období (júl 2014 - december 2014) nepresahuje 1,4 - násobok životného minima ustanoveného zák. č. 601/2003 Z.z. o životnom minime pre jednu dospelú osobu, t.j. sumu 277,33 Eur (príjem žiadateľa predstavoval invalidný dôchodok vo výške 240,40 Eur za obdobie od júla do decembra 2014 a 243,10 Eur v mesiaci január 2015). Následne odporca vydal napadnuté rozhodnutie z 03.03.2015, ktorým návrh na poskytovanie právnej pomoci nepriznal z dôvodov, ako je uvedené v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Úlohou správneho súdu pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúce vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v opravnom prostriedku, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Z ustanovenia § 1 zákona č. 327/2005 Z. z. vyplýva jeho účel, a to vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv a prispieť k predchádzaniu právnych sporov. Štát potom sám, resp. v prevažnej miere, znáša náklady za poskytnutie právnej pomoci znevýhodneným osobám. V takom prípade je viac ako vhodné stanoviť podmienky, za ktorých bude takáto forma právnej pomoci fyzickým osobám patriť, a to predovšetkým v snahe vylúčiť zneužívanie tejto právnej úpravy. Jednou z takýchto podmienok je skutočnosť, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu (§ 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z.z.). Samozrejme, nie je úlohou správneho orgánu prejedukovať výsledok konania vo veciach podľa § 3 zákona č. 327/2005 Z.z. z vecnej stránky. Za plne opodstatnené však treba považovať oprávnenie správneho orgánu, aby skúmal, či v konkrétnom prípade nejde u žiadateľa o zneužitie práva, alebo napr. či už zo skutkových tvrdení žiadateľa (bez potreby vykonávať dokazovanie) nie je nepochybné, že jeho návrhu nemožno vyhovieť napr. z dôvodu zániku práva uplynutím času alebo ak je v dôkaznej núdzi. Za obdobnú treba považovať i situáciu, ak žiadateľ vyvracia skutočnosti, ktoré už boli záväzne vyriešené v iných konaniach alebo ak nemôže v súdnom konaní dosiahnuť úspech z procesných dôvodov, napr. z dôvodu včasného nepodania opravného prostriedku, resp. jeho neprípustnosti podľa procesných predpisov.

Pojem zrejmej bezúspešnosti v spore bol v našom právnom poriadku pôvodne obsiahnutý len v § 138 ods. 1 OSP v súvislosti s posudzovaním žiadosti účastníka konania o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, keď OSP pre priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov vylučuje zrejme bezúspešne uplatňovanie alebo bránenie práva. Občiansky súdny poriadok však konkrétne neupravuje, čo je potrebné pod týmto pojmom rozumieť. Zákon č. 327/2005 Z.z. príkladmo uvádza, na čo je potrebné prihliadať pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu, keďže jednou z podmienok pre priznanie tohto nároku je, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu. Pri aplikácii § 138 OSP všeobecné súdy judikovali, že o zrejmu bezúspešnosť sa jedná najmä vtedy, ak už zo skutkových tvrdení žiadateľa je nepochybné, že mu vo veci nemôže byť vyhovieť.

Ustanovenie § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. nepredstavuje taxatívny výpočet skutočností, na ktoré musí odporca pri posudzovaní otázky zrejmej bezúspešnosti sporu prihliadať, avšak na konkrétne skutočnosti, ktoré sú v citovanom ustanovení výslovne uvedené, podľa názoru najvyššieho súdu, má centrum prihliadať vždy. Rozsah posúdenia zrejmej bezúspešnosti sporu je v kompetencii odporcu a závisí od okolností konkrétneho prípadu.

K otázke posudzovania zrejmej bezúspešnosti sporu Centrom právnej pomoci zaujal názor aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 253/2013-24 z 25. apríla 2013, v ktorom konštatoval, že „Posudzovanie zrejmej bezúspešnosti sporu zo strany Centra právnej pomoci podľa § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 327/2005 Z. z. je pritom len posúdením splnenia jednej zo zákonných podmienok na poskytnutie právnej pomoci podľa ustanovení toho osobitného právneho predpisu, ide len o formálne preskúmanie odôvodnenosti návrhu žiadateľa o poskytnutie právnej pomoci ako osoby v materiálnej núdzi, čo v žiadnom prípade nie je možné stotožniť s právnym posúdením úspechu alebo neúspechu sťažovateľa v merite veci, čo výlučne patrí do právomoci všeobecného súdu, ktorý vo veci koná sťažovateľ mal navyše zachované právo zvoliť si sám právneho zástupcu mimo inštitútu právnej pomoci poskytovanej Centrom právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z. osobám v materiálnej núdzi.“

Z uvedeného vyplýva právomoc odporcu pri analyzovaní splnenia podmienok ustanovených v § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. skúmať zrejmu bezúspešnosť sporu, v rámci ktorého žiadateľ právnu pomoc žiada.

Navrhovateľ požiadal centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci v konaní o dovolaní proti uzneseniu okresného súdu, ktorý je v tomto prípade prvostupňový súd. Na základe uvedeného najvyšší súd konštatuje, že navrhovateľ nespĺňa jednu z troch podmienok, ktoré musia byť kumulatívne splnené na priznanie právnej pomoci, konkrétne negatívne formulovanú podmienku, že sa nejedná o zrejmu bezúspešnosť konania. V takomto prípade aj podľa názoru najvyššieho súdu nebolo možné navrhovateľovi vyhovieť a priznať mu právnu pomoc v zmysle zákona č. 327/2005 Z. z.

Najvyšší súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania vo vzťahu k napadnutému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. S týmito sa najvyšší súd stotožnil v celom rozsahu.

Odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.).

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu navrhovateľa nevyhovel a s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnému navrhovateľovi ich náhradu nepriznal a odporcovi zo zákona neprináleží náhrada trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.